

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

XXVII. évfolyam • 7. szám • 2018. július

www.csurgo.hu

csurgoeskornyeke

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

INTERJÚ
8. OLDAL

12 hónap - 12 alkotó
interjú Witt Katalinnal

AKTUÁLIS
7. OLDAL

Családi Sportnap a Zis-tón

HELYTÖRTÉNET
12. OLDAL

Házak és lakóik - Csokonai
utca 18.

Csurgói kézműves termékek a gyurgyevácsi pogácsa és falvédő fesztiválon

Csodálatos pogácsákat és süteményeket rejtő dobozok, kosarak illatától volt édes és zamatos az Őszirózsa Nyugdíjas Klubot és vendégeit szállító autóbusz útban Gyurgyevác felé.

4. OLDAL

AKTUÁLIS

Újra megszólal a
Sarkadi harang

4. OLDAL

AKTUÁLIS

Isten kegyelméből ismét találkozunk

7. OLDAL

ÉLETMÓD

Hogyan készülünk az iskolára?

13. OLDAL

INTERJÚ

Csurgói származású az idei év francia műfordítója

11. OLDAL

A Palacsintás királynő ezeregy csodája

AKTUÁLIS
6. OLDAL

A hangsúly a megelőzésen!
Átadták az Egészségfejlesztési Irodát

AKTUÁLIS
5. OLDAL

ITT KELL LENNED, HOGY ELHIDD.

Magyarország minden évszakban többet tartogat annál, mint amennyi a fotókba belefér. Találj rá ezen a nyáron új kedvenc helyeidre!

krizsan_gabor75

📍 Esterházy-kastély, Fertőd

Június 2. 10:57

❤️ 275 kedvelés

krizsan_gabor75 #hellomagyarorszag #hellohungary #Fertőd

FERTŐD – ESTERHÁZY-KASTÉLY

KÉSZÜLT MAGYARORSZÁG KORMÁNYA ÉS
A MAGYAR TURISZTIKAI ÜGYNÖKSÉG MEGBÍZÁSÁBÓL

**MAGYARORSZÁG
RÁD VÁR**

HELLOMAGYARORSZAG.HU

Egy kislány, egy öreg óvó néni és a faragott szekrény története

Czcencz Ágnes, a kellemes csurgói emlékek felidézése közben

80 éves. Mikor házához értem, oly fürgén ugrott ki éppen indulófélben lévő autójából, mint egy húsz éves. Bemutatkozásom után széles mosollyal üdvözölt, és azonnal igent mondott a beszélgetésre.

Czcencz Ágnes, csurgói gyökerű, többszörösen kitüntetett, Brunszvik Teréz díjas nyugdíjas vezető óvónő, mindenki Ági óvó nénije Hévíz megbecsült, máig hihetetlenül aktív polgárként, Bogács nevű puli kutyájával napjainkban is sokféle tevékenységgel, kellemesen tölti napjait még az édesapja által építtetett villaszerű házában, Hévíz egyik csendes utcácskájában. Rendkívül fiatalos, lendületes kisugárzásával azonnal felajánlja a tegeződést.

Ági néni 1938-ban született, és 1949-ig Csurgón élt. Családjának egykori lakóháza a Csokonai utca 18. szám alatt állt.

Mikor csurgói emlékeiről kérdeztem, arca felderült a szép emlékek, az óvónői pályára való elindulásának felidézésben.

- 1945-ben csurgói házuk egyik felébe betelepítettek egy kis gyermekes családot, - kezdi a történetet Ágnes néni.

Édesanyám elmondása szerint ösztönösen nagy szeretettel gondoztam, pelenkáztam, altattam, etettem a család kisgyermekét, aki a mindennap csak az öleléssel tért nyugovóra. Továbbá velünk szemben, a Csokonai utcában lakott egy nyugdíjas, öreg óvó néni, akiről a családunk, főként az édesapám igyekezett gondoskodni, de a nevére már nem emlékszem.

- Talán úgy hívhatták, hogy Martincsevics Júlia?

- Igen, valóban, ő volt az. Sokszor meglátogattam, és ámulva néztem az apró tárgyakkal teli, szép üveges szekrényét. Ekkor megígérte nekem, hogy rám hagyja örökségül, melyet máig is itt őrzök az otthonomban.

- Jártál-e Csurgón óvodába?

- Igen, de csak nagyon rövid ideig. Azonban máig magam előtt látom a Herovits Aranka óvó nénim rattan ülő garnitúráját, a csoportbeli üveges szekrényt a furulyával és a farkokkal.

- Csodálatos, szinte egész Zala megyén átívelő életutat és pályát tudatsz magad mögött. Sokszor teremtettél és

alkottál. Óvodákat, benne közösségeket, Brunszvik szobrot avattál, só szobát alapítottál és működtettél. Munkásságodat számtalan városi, megyei és országos díjjal ismerték el. 1988-ban a Kiváló Pedagógus címet a Parlamentben vehetted át. A sok rangos kitüntetés birtokosaként mire vagy még is a legbüszkébb?

- A 2012-ben, a Magyar Kultúra Napján átvett Brunszvik Teréz díjra. Titokban tartott, nagy meglepetés volt számomra, hogy a 43 éven át végzett óvónői, vezetői, szaktanácsadói munkámért átvehettem a szakma legnagyobb elismerését.

Ági néni lakásának előszobája telve van virágokkal. Nemrég ünnepelte 80. születésnapját. Kedvesen sorolja, hogy többek között ezt az óvodáktól, ezt a kollégáktól, az énekkartól, ezt pedig a jógásoktól kapta. Hallva a sok közösségi nevet, adódott a kérdés:

- Mivel telnek most, a 80. születésnap tövében a napjaid?

- Az óvodától a mai napig nem tudtam elszakadni. Hente bejárom, kétszer 30 perc-

re a só szobába viszem a gyerekeket. A megalakulásától a mai napig, 30 éve tagja vagyok a keszthelyi Helikon Kórusnak. A Hévíz folyóiratnak a kezdetektől szerkesztője és terjesztője is vagyok. Ezenkívül aktívan gondozom a kertemet, kapálok, gyomlállok, befőzök.

- Csurgó-Keszthely-Hévíz. Életed legfontosabb helyszínei. Mintha kicsit rólad is szólnának a Festetics városok kapcsolatai.

- Van erről egy érdekes történetem is. A Festetics városok, Csurgó-Keszthely-Hévíz találkozóját egykori csurgói óvodás és iskolás társam, Kis Lajos hozta létre. Pár évvel ezelőtt Keszthely adott otthont a találkozónak, melyre vártuk a Festetics család egyik tagját, IV. Festetics György herceg urat, aki egy közúti torlódás miatt már csak az állófogadás végére érkezett meg. Mint a rendezvény felkért háziasszonya fogadtam. A protokoll helyett első kérdése az volt, hogy:

- Jó magyaros töltött káposzta van-e? Örömmre szolgált, hogy a Herceg urat megkínálhattam egy jó adag töltött káposztával.

Ági nénivel még hosszasan beszélgettünk. Családjának Csurgóra kerüléséről, itteni gyárukról, otthonukról, kénytelen távozásukról, emlékeiről.

Czcencz Ágnesről, Hévíz elismert polgáráról számtalan televíziós riport, újságcikk, tudósítás jelent meg. Azonban a csurgói emlékek felidézése mindegyikben közös volt. Egy szeretett kisbaba, az öreg óvó néni és a faragott szekrény története mindent átható szeretettel jön át a filmen, a képeken és a sorokon is.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Csurgói kézműves termékek a gyurgyevácsi pogácsa és falvédő fesztiválon

Ügyes kezű Őszirózsák és ízletes portékáik

Csodálatos pogácsákat és süteményeket rejtő dobozok, kosarak illatától volt édes és zamatos az Őszirózsza Nyugdíjas Klubot és vendégeit szállító autóbusz útban Gyurgyevác felé.

A szoszédos horvát Gyurgyevác, magyarul Szentgyörgyvár városában, idén 50. alkalommal, évente megrendezik a „Picokijada”, magyarul Kakas fesztivált, mely a török időkben a várból utolsó töltényként kilőtt kakasnak, és a törökök 1552. évi elvonulásának állít emléket.

Ebben az évben is a háromnapos Picokijada fesztivál keretében, június 30-ra várták a főként női egyesületeket és csapatokat a Pogácsa és falvédő fesztiválra.

A rendezvény indíttatásait tolmácsunk, Ivana Pavlovics elmondás szerint az adta, hogy a

Dráva-ment egyik legjellegzetesebb süteménye a diós pogácsa, melyet hajtogatott, dióval rétegezett gyúrt tésztaból készítenek, és kisülés után ferde kockákra vágják fel. A diós pogácsa, mint nép étel Horvátországban felkerült a nem tárgyi kulturális javakhoz tartozó

A csurgói csoport egy része a Picasso kiállításon

nemzeti értékek sorába.

A pogácsafesztiválhoz kapcsolatosan, a régi szokások, tárgyak fontosságának bemutatására ez évben népi kézimunka

falvédők kiállítását kérték a szervezők.

Csurgó részéről az Őszirózsza Nyugdíjas Klub vezetője Balogh Csaba, és felesége Gizi néni fogta össze, rendezte, szervezte a klubtagok között a sütési és falvédő gyűjtési feladatokat.

A gyurgyevácsi Szent György parkba megérkezve, majd kirakva az ügyes kezű asszonyok által készített számtalan pogácsát, kalácsot, diós, mákos, lek-

város és ki tudja még hányféle szebbnél szebb süteményt, roskadásig telt meg a csurgóiak asztala. Följük kerültek a Csurgó és környéki, gyönyörű kézimunka 60-70 éves, vagy még annál is idősebb falvédők.

A nagyrészt maguk készíttette népviseleti ruhában áruló csurgói asszonyoknak sok nézője, a kiállított portékájuknak pedig számtalan kostólója, és vásárlója is akadt. Standjukat felkereste a horvát NOVA TV szerkesztője is, aki az In Magazin számára készített riportot az esemény fő szervezőjével, Balogh Csabáné Gizi nénivel.

Miután a sok finomság mind elfogyott, városnéző sétára indult a csurgóiak csapata. Végig járták a kakas legenda helyszínét, az Öreg várat, melynek galériájában megtekintették az éppen aktuális csodálatos Picasso kiállítást is. Megnézték a vár melletti Szaharát, majd a kirakodó vásáron végig sétálva finom kézműves fagyaltokat fogyasztottak a Gyurgyevácsi fő utcán.

Még séta közben is találkoztak gratuláló emberekkel, akik lelkesen dícsérték a magyar asszonyok kezének ügyességét és termékeit. A horvátországban bemutatott, kézzel hímzett falvédők, a saját készítésű viseletek és finom sütemények sikerére méltán lehetett büszke nem csak a klub tagsága, hanem a képviselt Csurgó városa is.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Újra megszólal a sarkadi harang

Alsók és Sarkad csaknem szintiszta református lakosságának nagy múltú népes gyülekezete és temploma van Alsókban. A kisebbik egykor önálló község Móricz Zsigmond nevét viselő főutcájában egy hangját már rég nem hallható megrogy-

gyant deszkafalú harangtorony is állt mindedig.

Göndics János plébános kérelmére az önkormányzat az építmény településképi helyi egyedi védelmét mindenki megelégedésére megszüntette. A harangot július 6-án ki-

emelték, és egy időre a Jézus Szíve templomban helyezték el. A mai lakosok nemcsak a hangját nem hallották, belülről sem látták. A csaknem százkilós harang felirata minden talányt eloszlatozott: „A sarkadi római katolikus hitközség csináltatta és Papszt Antal által öntetett Varasdon 1881”. A

mindössze néhány családból álló gyülekezet harangja egészen az ötvenes évekig minden délben megszólalt, majd elhallgatott. De nem örökre. A temetőben új haranglábra helyezve végső nyughelyükre kíséri a megfáradt szíveket.

HJ

A hangsúly a megelőzésen! Átadták az Egészségfejlesztési Irodát

Tóth Richárd egészségfejlesztési irodavezető, Ihárosiné T. Hajnalka szakmai vezető, Kuti Dóra és Mester Katalin egészségfejlesztési iroda munkatársak

Ünnepélyes keretek között adták át a Csurgó Kistérségi Járóbeteg-szakellátó Központban kialakított Egészségfejlesztési Irodát. A június 28-án átadott fejlesztésnek köszönhetően újabb, prevenciót célzó szolgáltatásokkal bővült a járás egészségügyi ellátása.

Egyéni állapotfelmérés, mozgásprogramok, előadások az egészséges életmód jegyében, klubfoglalkozások, tankönyhai gyakorlatok, diabétesz, szív és érrendszeri klubfoglalkozások, valamint szülőklubok megtartása is színesíti a ma délelőtt átadott EFI szolgáltatásait - hangzott el az iroda átadásán.

Az eseményen Füstös János Csurgó polgármestere kiemelte: 2011. november 2-án

nyitotta meg kapuit Csurgó egészségügyi centruma. Az európai uniós támogatás segítségével több mint 1 milliárd forintból elkészült intézmény lassan 7 év bizonyítja, hogy mindez jó döntés volt, hiszen az elképzelések, fejlesztések évről évre továbbra is folynak.

Dr. Orbán Csaba a Csurgói Egészségügyi Centrum Szolgáltató Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója, Tóth Richárd egészségfejlesztési irodavezető és Füstös János polgármester a szalagvágást követően

Ez az Egészségfejlesztési Iroda tovább fogja segíteni ennek a központnak a működését - tette hozzá Füstös János.

Dr. Orbán Csaba a Csurgói Egészségügyi Centrum Szolgáltató Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója köszönetét fejezte ki a háziorvosok és a kistérség polgármesterei felé, hogy éppen aktuálisan kistérségi buszokkal segítik, hogy a betegek részt vehessenek az Egészségügyi Központ és az Egészségfejlesztési Iroda által szervezett akciókban.

Tóth Richárd a Csurgói Egészségfejlesztési Iroda vezetője elmondta: közel 90 millió forint vissza nem térítendő támogatásból jöhetett létre az EFI. - Működésünk során az elsődleges hangsúlyt a prevencióra, megelőzésre fektetjük. Céljaink az egészség fejlesztés,

az egészségre nevelés, az egészségtudatos gondolkodás kialakítása az emberekben. Bízom benne, hogy irodánk sikeresen hozzájárul a térség egészségügyi állapotának javításához, javulásához - mondta Tóth Richárd.

A korai és elkerülhető halálózást befolyásoló életmódbeli szokások javítását szolgáló Egészségfejlesztési Iroda szolgáltatásait a csurgói járás és a kistérség településein élő lakosság valamennyi korosztálya térítésmentesen veheti igénybe, melyhez beutaló nem szükséges.

SZB

CSURGÓI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI IRODA

Nyitva tartás

Hétfő:	9.00-16.00
Kedd:	9.00-16.00
Szerda:	9.00-16.00
Csütörtök:	9.00-17.00
Péntek:	9.00-12.00

Csurgó Kistérségi Járóbeteg-szakellátó Központ 8840
Csurgó, Soltra utca 14.

Telefonszám: 82/566-797

E-mail: eficsurgo@gmail.com

Kitüntetések adtak át a Semmelweis-nap alkalmából

Dr. Orbán Csaba a Csurgói Egészségügyi Centrum Szolgáltató Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója

FOTÓ: SZABÓ BALÁZS

1992 márciusában az országgyűlés XXI-II. törvénye július elsejére megalapította A magyar egészségügy vagy másik nevén Semmelweis-napot annak apropóján, hogy 1818-ban ezen a napon Budán, a Tabánban született Semmelweis Ignác magyar orvos.

2010 novemberében Réthelyi Miklós, Magyarország nemzetierőforrás-minisztere törvényt módosító javaslatot nyújtott be az Országgyűléshez, amelyben a Semmelweis-nap munkaszüneti nappá nyilvánítását kérte a következő indoklással: „az egészségügyi dolgozók által végzett munka elismerését, presztízsének eme-

lését szolgálja”. Ennek az intézkedésnek köszönhetően vált valódi ünnepnappá az egészségügyben dolgozók számára július elseje.

A Csurgó Kistérségi Járóbeteg-szakellátó Központ fennállása óta tatja meg ünnepi megemlékezését és adja át szakmai elismeréseit Semmelweis-nap alkalmából.

A június 28-án megtartott ünnepségen elismerésben részesült Dr. Antal Károly kardiológus szakfőorvos, Csöndör Katalin laborasszisztens, ápoló, Papp Józsefné higiéniai asszisztens, valamint Kovácsné Dr. Gáti Kornélia Katalin.

SZB

A Palacsintás királynő ezeregy csodája

Borongicsné Porcsa Zsuzsanna és férje munka közben

Bár termete és kisugárzása is királynői, de a mindenki által kiváló cukrászként ismert Borongicsné Porcsa Zsuzsanna mégis oly alázattal, szerényen dolgozott, figyelt és járkált a nagyszámban vidáman palacsintázgatók mellett, mint egy a kívánságait leső szolgáló.

A július 21-én délután a Történelmi Parkba látogatókat nem mindennapi illatfelhő és látvány fogadta.

Négy tűzhelyen ügyes kezek sütötték a

finom palacsintákat, a kinti közel 100 literes üstben pedig a babgulyás fortyogott. A palacsinták tölteléke és szemre való volt. A hagyományos lekváros, diós, kakaós, húsos, káposztás és egyéb finomságok mellett a különlegesebb mentás-túrós, jostás, áfonyás töltelékek is megjelentek. Gondolván az ételallergiásokra az egyik tűzhelyen glutén- és laktózmentes finomságok is készültek.

Egy szemrevaló adag a sok finomság közül

Borongicsné Porcsa Zsuzsannának, a rendezvény ötletadó háziasszonyának el-

mondása szerint azért választotta a palacsintázást egy kis közösség építő találkozó létrehozására, mert a palacsinta gyorsan elkészíthető, finom, és mindenki szereti. Segítői a baráti köréből és önkéntesekből álltak, aki talán több mint 500 darab palacsintát sütöttek meg az estig folyamatosan érkező vendégeknek.

A hozzávalókat az önköltségesen vásárolt, illetve a közösségi oldalon meghirdetett felhívásra összehordott alapanyagok biztosították. A kellemes hangulatú rendezvényt tovább színesítette a Gelencsér Andrea által felajánlott egyedi tervezésű női ruha kisorsolása is.

A palacsintás délután sikeressége okán a főszervező-háziasszony, Zsuzsi elmondása szerint a jövőre nézve vannak még további tervei is. Szeretné a rendezvényt egy igazi falusias hangulatú délutáná bővíteni, ahova más közreműködőket, akár bemutató mestercukrászokat is szívesen meghívna.

Ezek után már semmi kétségünk sincs, hogy a szerény Palacsintás királynő keze nyomán a több száz után, az ezeregyedik palacsinta csoda is hamarosan el fog készülni!

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Történelmi időutazások a Pálosok nyomában

Az iharosi pálosok nyomait őrző, frissen felújított Gyöngyösi Gergely Kiállítóház és Helytörténeti Gyűjtemény épülete

A pálos települések találkozója 2011-ben indult útjára, közel 30 település részvételével, melynek ideai házigazdája Pécs, a Magyar Pálos Rend központja volt.

Iharos községből a Szent László Király Lovagrend kezdeményezte 2009-től a kapcsolatfelvételt a renddel, mivel a

történelmi kutatások és ásatások egyre inkább megerősítették, hogy Iharos középkori temploma, az 1500-as évek táján a pálosok kezelésében állt. A pogányszentpéteri pálosok utolsó konvetjüket még az iharosi templomukban tartották.

Az ez évi, júniusi rendezvényen az ország olyan 27 tele-

pülése, köztük Iharos község is képviseltette magát, ahol történelmünk során jelen volt, vagy ma is jelen van az egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend, a Pálos Rend. A találkozó célja a közös múltnak a megismerése és ápolása, valamint a kapcsolatok mélyítése és a további közös célkitűzések megfogalmazása, melynek céljából minden évben más-más pálos kötődésű településen szervezik meg a rendezvényt.

Horváth Győző, iharosi polgármester a rendezvény keretein belül, Páva Zsolt pécsi polgármestertől a találkozó vándorzászlójának átvételével kapta meg a rendezés jogát a következő évi találkozó megszervezésére.

A pálosok nyomain járó időutazás tovább folytatódott a két egykori pálos települési, pogányszentpéteri és iharosi

polgármester, Kardos Györgyi és Horváth Győző lengyelországi utazásával, melyre a meghívást Dr. Szentirmay Tamástól, a pécsi Pálos Rend tartományi hivatalvezetőjétől kapták meg.

A Czestochowába, Lengyelország vallási fővárosába, tett látogatás egész ideje alatt a két polgármester végig átérezhette a magyar emlékhelyek végtelen tiszteletét, valamint a lengyel-magyar barátság valódiságát.

További ottlétük alatt történelmi előadást hallgattak meg Bem József egykori szülővárosában Tarnowban, valamint részt vettek a Soltész Miklós államtitkár közreműködésével megvalósult Magyar tér és emlékpád avatáson, továbbá Krakóban, az Isteni irgalmaság Bazilikában tartott ünnepi szentmisén is.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Családi Sportnap a Zis-tón

A Csurgói Városi Szociális Intézmény 2018. július 11-én „Családi Sportnapot” rendezett a Zis-tón. A program sportvetélkedővel kezdődött, melynek lebonyolításában a Csurgói

Egészségfejlesztési Iroda (EFI) munkatársai is segítettek. A különböző játékos feladatokban, három csapat vett részt és jó hangulatban, egymást biztatva versenyzett.

A vetélkedő után az EFI munkatársa, Mester Katalin érdekes és figyelemfelkeltő előadást tartott „Daganatmegelőző étrend” témakörében, melyben az étrend összeállításának főbb szempontjairól, táplálék kiegészítőkről, vitaminokról hallhattak hasznos információkat a jelen levők. Az előadást követően, Balogh Veronika gyógytestnevelő tanárral, ge-

rinctorna gyakorlatokat végeztek a program résztvevői.

A rendezvény egész ideje alatt állapotfelmérést, vérnyomás-, vércukor-, testzsír mérést tartottak az EFI iroda munkatársai.

Zárásként a szociális intézmény munkatársai és a klubtagok kis csapata, bográcsban főzött vadpörkölttel vendégelte meg a lelkes társaságot. A rendezvény fő támogatója a NATURVAD Vadásztársaság volt.

BV

Isten kegyelméből ismét találkoztunk !

A Csurgói Csonkai Vitéz Mihály Református Gimnázium bejáratánál gyülekeztek az 50 évvel korábban érettségizett öregdiákok és tanáraik 2018.07.07-én délelőtt.

Sasszárnyon repülnek az évek, hihetetlen, hogy ismét eltelt 5 év. Valamennyien nagy örömmel készültünk erre a napra. Osztályfőnökünk, dr. Horváth József számára sokat

jelentettünk mindig is, hiszen mi voltunk az első osztálya gimnáziumi tanárként. Minden alkalmunkra szeretettel meghívtuk és jelen voltak: Földházi Jánosné Ibi néni, aki a leánykollégiumi nevelőnk volt. Szárnyai alatt nőttünk fel, szeretettel vett körül, bölcs tanácsokkal látott el bennünket. Horváth Lajosné Marika néni a sajátos szigorával, követke-

zetességével egyengette útjainkat, vezetett a matematika rejtelmes világába. Mindig a szerető, nevelő szándék volt irántunk a szigor mögött, amit felnőttként sokszorosan megköszönünk.

Az osztályfőnöki órát Tanár úr vezette, az elsős névsor alapján mindenkiről megemlékeztünk, azokról is, akik sajnos már nem lehetnek közöttünk. Szép számmal érkeztünk, férjek-feleségek, egyesek gyermekkel, unokával, volt, aki családostul jött emlékezni. Megosztottuk egymással az elmúlt öt év történéseit, örömet és nehezeket egyaránt. Fontosnak tartottuk, hogy a nehezekekről is beszéljünk, így is tudunk egymáson segíteni. Megható, hogy még hat osztálytársunknak él az édesanyja. Többségünk az életkor alapján

nyugdíjas, de vannak, akik még 50 év munkaviszonnal is, aktívan dolgoznak. Hálát adtunk a Gondviselő Isten kegyelméért, hogy nem fogyatkozott el az irgalma, megtartott, megőrzött bennünket. Neki köszönhetünk mindent, az életünket, képességeinket, családukat. Az osztályfőnöki óra után az étteremben folytattuk a kötetlen beszélgetést. Előkerültek a fotóalbumok, hiszen valamenynyien gyermekeinknek, unokáknak örülhetünk, életünknek e fontos állomásán.

Egy nagy család voltunk és a búcsúzás perceiben így is váltunk el egymástól, a viszontlátás reményében. Ha az Úr akarja és élünk, ismét találkozhatunk öt év múlva !

Tisztelettel : Lakat Lászlóné Kiss Júlia (C. osztályos öregdiák) Szigetvár

Búcsú Sándor Szilveszter gyógypedagógustól

Június 17-én érkezett a hír: Elhunyt Sándor Szilveszter gyógypedagógus, a kisegítő iskola, majd a Speciális Tagozat egykori vezetője. 34 éve költöztek Csurgóra, és feleségével együtt a város mindennapjainak aktív részesei voltak. Még meggyengülve, betegen is. Négy és fél éve egyensúlyi zavarái miatt folytonos segítségre szorult, de még a kerekesszékből is – hála felesége odaadó gondoskodásának – szemlélhette a körülötte levő világot. Még néhány héttel a halála előtt is jelen volt a Csuszafesztivál emberforgatagában. Bár mindenki tudta, hogy súlyos beteg, július 17-én váratlanul ért mindenkit a halálhíre.

1940-ben született Vas vármegyében Vasboldogasszony községben. Felsőfokú végzettséget Budapesten a Bárczi Gusz-

táv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán szerzett 1963-ban. Ezt a foglalkozást, mely később élethivatásává vált, érzelmi alapon választotta, melyet hallássérült testvére állapota, iskolai fejlődésének egyre tudatosabb megélése, iskolája belső attitűdje, az ott folyó élet figyelemmel kísérése, édesanyja nevelői hozzáállása, az iskola igazgatójának inspirálása motivált. Első munkahelye a Somogyváron működő Gyógypedagógiai Intézményben volt, ahol 120-140 körüli középsúlyos értelmi fogyatékos, 240-280 enyhe fokban sérült fogyatékos nevelése és oktatása folyt. Középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekekkel, majd enyhe fokban sérültekkel foglalkozott. Mindig fontosnak tartotta, hogy legyen az oktató munka mellett nevelési tevékenység, hiszen bentlakásos intézmény volt, ahol havonta egy alkalommal volt csak látogatás, és a gyermekek kb. 30 %-a állami gondozott volt. A gyermekek beszédállapotának rendezése, szókincsük bővítése, kifejezőképességük alakítása volt a feladata. Ünnepekre és kulturális programokra készítette fel őket, rendszeresen szervezett sport programokat állóképességük fejlesztésére és közösségi érzések alakulása érdekében. 1975-ben személyzeti munka végzésére kérték fel, amelyet csak úgy vállalt, hogy néhány tanórát megtarthasson. A faluban társadalmi munkában elvállalta a kultúrotthon vezetését. Itt ismerkedett meg feleségével, aki maximális segítője volt mindvégig. 1984. augusztus 13-án költöztek Csurgóra, az akkori Kisegítő Iskolában dolgoztak. Vezetőik elvárták tőlük, hogy új szellemet hozzanak

a tagozat életébe. 1985 szeptemberétől nyugdíjba vonulásáig az iskola - a későbbi Speciális Tagozat - tagozatvezetője lett. Beszélgetésekkel, bemutató foglalkozások tartásával, tanulmányi utak összehozásával próbálta a fiatal kollégák szemléletét és módszereiknek modernizálását célirányosan alakítani. Közben a gyermekek tanulmányi és sportversenyekre való felkészítését végezte, szervezte, ellenőrizte. Kulturális szervezéseik is sikeresek voltak. Bevezették a drámapedagógiai szakkört Móra János vezetésével, amely nagy hatással volt a gyermekek pszichés és szociális viselkedésére. Vállalta területi kulturális bemutató és verseny szervezését és rendezését. 2000. december 31-én vonult nyugdíjba. Örömmel fogadta egykori diákjai beszámolóját. A bajukban hozzáfutókon mindig – ahogy tudott – segített. Ha újra kezdhette volna az életét, ismét a gyógypedagógusi pályát választotta volna. Felesége önzetlen gondoskodása mellett két fia, 12 unokája és egy dédunokájának szeretete éltette.

Négy és fél éve súlyos egyensúlyi problémái miatt egyre több segítségre volt szüksége, majd kerekesszékebe került. Június 17-én elhunyt. 29-én a lelki üdvéért mondott gyászmise, és a József Attila utcai búcsúztató után a kaposvári Szent József templomban helyezték végső nyugalomra.

(Életrajz nyomán, Nemcsak a tanév, a hely is új. Somogyi Hírlap, 1990. nov. 6., Esélytelen igyekvő diákok. Somogyi Hírlap, 1997. jan. 17.)

HJ

Tizenkét hónap-tizenkét alkotó

"Boldog az az ember, aki megelégszik azzal, ami az övé, és a munkát, a becsületes fáradozást az élet értékének tekinti."

Böjte Csaba

A város 2018-as naptárában, felsorakoznak Csurgó és térsége alkotói, kikre méltán lehetünk büszkék. Sorozatunkban bemutatjuk a hónap alkotóit. Júliusban Witt Katalin nyugdíjas rajztanár festményeit csodálhattuk meg a Történelmi Parkban megrendezett kiállításon.

Te nem egy hétköznapi környezetben nőttél fel. Édesanyád éveken keresztül a múzeum vezetője volt. Jártas volt a művészetekben, különösen a népművészetek körében végzett kutatómunkát. Ez bizto-

san nagy hatással volt rád!

- Igen, valószínű. De én úgy gondolom, az már adva volt, hogy én gyerekekkel fogok foglalkozni. Óhosszúak mindig is vonzódtam, de azért biztos, hogy anyukám munkája is hoz-

zájárult, hogy a rajz felé orientálódtam.

Ugye nem Csurgón születtél?

- Én Pakson születtem, 1960-ban költöztünk Csurgóra. Először a nagyszüleimnél laktunk

a Nagyváthy utcában, utána költöztünk a Jókai utcába, aztán abban az utcában építettek házat a szüleim. Mikor külön költöztem, én itt a Raksányi utcában építkeztem. Évekig külön laktunk, de aztán a szüleim

FOTÓ: TURISTAVANLASZLO

úgy gondolták, eladják a Jókai utcai házat. A Réti utcába költöztek és így segítettek nekem a kölcsönöm kifizetésében. Most édesanyámmal élek.

Édesapádnak mi volt a foglalkozása?

- Apu Pesten dolgozott. Egy mélyépítő vállalatnál művezetőként, technikusként. Hetente járt haza. Sőt, amikor hétégén lehetősége volt, hogy plusz pénzt keressen, akkor sajnos csak kéthetente láttuk. Szükség is volt a munkájára, hiszen anyu, egy darabig nem dolgozott, apu keresetéből éltünk.

Anyukád végül a múzeum vezetője lett.

- Igen, bár fiatal korában dolgozott a Tejgyárban, a TSZ-ben, hiszen abban az időben ezek a lehetőségek adódtak. Az iskoláit, a tanfolyamokat levelező, esti tagozaton szerezte meg. A Papp Imre bácsiék irányították a múzeumhoz. Anyu mindig is nagyon szerette a régi dolgokat, mindig nagy gyűjtögető volt. Aztán az évek során aztán bedolgozta magát a munkájába. Mindig fejlesztette magát, nagyon sokat tanult.

Hol végezted az iskoláidat?

- Én az általános iskolát, az akkor még I. számú Általános Iskolában végeztem, ami az Eötvös Iskola elődje volt.

Ki volt a tanító nénid?

- Több tanító nénim is volt. Valahogy úgy adódott, hogy évente váltogatták egymást, fiatalok voltak és elmentek innen. De aki meghatározó volt az életemben, az Bükiné Bori néni volt. Nagyon szerettük a kedvessége miatt. Felső tagozatban Eöry Marika néni volt az osztályfőnökünk.

Akkor már kiderült, hogy a rajz tantárgy meghatározó lehet az életedben?

- Igen, a Papp Imre bácsiék folyamatosan bíztattak...Ő volt a rajztanárom.

Akkoriban volt lehetőség szakkörre, külön órára járni?

- Nem... Én az úttörő korszakban nőttem fel, nem voltak még szakkörök, nem volt anynyi lehetőség a tehetséggondozásra, mint ma, nem voltak pályázatok. Akkoriban csak a jeles ünnepekre kellett rajzol-

ni, és a jól sikerült alkotásokat kitették. Esetleg emléktárgyakat készítettünk.

Az általános iskola után a helyi gimnáziumba iratkoztál be. A rajzolás ott is folytattad?

- Igen. Nekem Raksányi Lajos bácsi volt a rajztanárom. Akkor már komolyabban foglalkoztam a rajzolással. De a kiállítás megnyitója, Hirka Mónika is ott dolgozott már kezdő tanárként.

Milyen volt Raksányi Lajossal a rajzóra?

- Lajos bácsi egy csodálatos ember volt! Igazi művész lélek. Nagy beleéléssel, szinte elvarázsolva mondta el nekünk a rajz különféle technikáit. Akit érdekelt a rajzolás, annak még jobban oda irányította a figyelmét.

Voltatok vele a szabadban is rajzolni?

- Nem, órán csak teremben dolgoztunk vele. De Ő mindig kint festett a szabadban, és aki odament hozzá, annak nagyon türelmesen magyarázott. Akit érdekelt a munkája, volt, hogy odaültette maga mellé.

Te is ültél mellette?

- Igen. Ilyenkor nézhettük, hogy hogyan fest... hogy mit lát a tükrökből.

A gimnázium után képesítés nélkül kezdted el tanítani a volt általános iskoládban.

FOTÓ: TURISTAVANLASZLO

- 1976-ban kezdtem el dolgozni, mert nem vettek fel a tanító képző nappali tagozatára. Amit később nem is bántam, hiszen annyira megszerettem a munkám. Napközis nevelőként dolgoztam. Akkor már nem is volt kedvem nappalira jelentkezni, mert jó érzés volt dolgozni, a gyerekek között lenni, jól éreztem magam az iskolában. Persze az is örömmel töltött el, hogy volt saját keresetem. Így levelezőn végeztem el a Tanítóképző Főiskolát.

A szüleid mit szóltak a pályaválasztásodhoz?

- Abszolút támogattak. Mindig mondták annak idején, amikor gyerek voltam, hogy: „Tanulj, mert ha fizikai munkát kell végezni, akkor pórul jársz!”

Rajztanár hogyan lettél?

- A tanító képző elvégzése után, két évet kihagyva jelentkeztem a Pécsi Tanárképző Főiskola rajz szakára. Mi voltunk azt hiszem az utolsó évfolyam, akik levelező tagozaton ezt elvégezhetjük.

Volt példaképed?

- Igazából nekem, annak idején Svenda István rajztanár, festőművész volt a példaképem. Ő a szomszédunkban lakott és nagyon sokat rajzolt és festett. Már régen elköltöztek Csurgóról, azt hiszem a Munkácsyban tanított Kaposváron. Nagyon sokat tanulhattam tőle, megmutatta a munkáit is.

A pedagógusi munkád alatt mi az, amit megtapasztaltál a rajz tanítása során?

- Azt gondolom, akit érdekelt a rajzolás, a tantárgy, azzal mindig könnyű volt dolgozni. Bár régebben nagyobb volt a fejelem. Persze volt, hogy nem látták értelmét, mondjuk a perspektívikus ábrázolásnak, vagy a színek festésének, de sokan, magasabb tanulmányaik során rájöttek, hogy miért is volt ez

FOTÓ: TURISTAVAN LÁSZLÓ

hasznos.

Miért tartod fontosnak a tanítványadat?

- A rajzolásal fejlődik a térlátás, a manuális mozgások miatt a finomkoordináció fejlesztésének kiváló eszköze. A szépérzék, az ízlés is fejlődik általa. Hogyan alakítja valaki a környezetét, hogyan öltözködik... Mondjuk amire nem is gondoltunk, de például egy állásinterjú során, alapvető fontosságú a szakmai tudás mellett a stílus, a külső megjelenés is. Nem utolsó sorban a rajzolás egy önkifejezési módszer, de akár stresszoldó tevékenységnek, feszültég oldásnak is kiváló.

A gyerekrajzokból az évek során te sok mindent megtanultál, megláttál.

- Igen, különösen azután, hogy elvégeztem egy rajz- és kézirás elemző tanfolyamot. Ott azt tanultuk, hogy a kézírást lehet manipulálni, de a rajzot, azt nem.

Előfordult, hogy egy gyerekrajz mögé látva sikerült feltérképezni egy problémát?

- Igen, a tanfolyamon tanultakat nagyon jól tudtam hasznosítani a pedagógusi pályám során. Volt olyan eset, amikor egyszer egy téli szünet után azt kértem a gyerekektől, hogy csak színekkel mutassák meg, hogy ki hogyan érezte magát a téli szünetben. Általában csillogó, színes, vidám alkotások készültek, de egy gyerek csak sötét - fekete, barna, sötétkék - színeket

használt. Persze a gyereknek nem szóltam, csak az osztályfőnöknek mutattam meg. Aki aztán beszélgetve a gyerekkel kiderítette, hogy bizony nagy gondok voltak otthon a szünetben. De a rajzelemzéssel is nagyon sok minden kiderült számomra egy-egy gyerekről. Nagy lehetőséget és segítséget adott ez a kezembe.

A készségtananyagok egy plusz információt adnak a gyerekről, és nem utolsó sorban az érzelmi intelligencia kiváló fejlesztő eszköze.

- Én is így gondolom. Nagy segítség lehet akár az osztályfőnöki munkában, a közösség alakulásában, de jelzésként a szülőknél is. Nagy szívfájdalmam, hogy lecsökkentették heti egy órára a rajz órák számát és bizony az a negyvenöt perc is nagyon kevés az alkotó munkának.

A tanítás mellett te festesz is. Mik azok a technikák, amelyekkel szívesen foglalkozol?

- Leginkább a pasztellkréta és az akvarell az, ami vonz. Igazából, én egy időben abbahagytam a művészettel való foglalkozást, az iskolai elfoglaltságok annyira leterheltek, hogy nem volt már időm, energiám erre. Az óráim mellett szakkört vezettem, és az iskola időszakos dekorációit is mindig én készítettem. Mire hazaértem, már nagyon fáradt voltam, ez nem kedvezett az alkotásnak. De az évek alatt próbáltam folyamatosan fejleszteni magam, több

művésztelepen is jártam.

Mik a képeid témái?

- Főként a természet. A virágok, tájak, hangulatok. Ez az, ami leginkább érdekel. Bár nagyon szeretném megtanulni, az állatokat is tökéletesen ábrázolni, aztán azt továbbvinni, stilizálni...

A kiállításon a festményeid mellett több ceruzarajz is látható.

- Igen, ezek mind régebbiek. Régebben sokat használtam a ceruzát is. Ma már mind felnőttek azok a gyerekek, akik a rajzokon szerepelnek.

Raksányi Lajos bácsiról is készítettél egy szénrajzot. Ez hol, hogyan készült?

- A felvételre portrét is kellett készítenem... Úgy emlékszem, akkor készült, amikor jártam hozzá, hiszen ő készített fel a felvételre.

A festéshez megfelelő ihletett állapot és gondos előkészület kell.

- Igen, ez így van... Kell, hogy legyen az embernek indíttatása.. akár az alkotás jóleső érzése miatt, akár feszültségoldásból, kikapcsolódásnak. Ha jártamban-keltemben valami nagyon szépet látok, akár busszal, akár gyalog, ha nincs lehetőségem visszamenni, akkor ott készítek egy színvázlatot, és otthon megfestem. Annak idején sokat kóboroltam én a hegybe, mert volt nekünk is hegyünk. Bejártam Nagymartonba, sok szép részlete megragadott ennek a vidéknek.

Nincs saját családod, de mégis azt érzem, hogy teljes életet élsz.

- Igen... Bár a lehetőségeim adottak lettek volna a családalapításra, nincs hiányérzetem, megtaláltam a magam életében a boldogságot. Nekem a tanítványaim adták az örömet. Különösen a kicsik között tudtam kiteljesedni. Nagyon jó érzéssel tölt el, amikor volt

tanítványaim évről-évre felkeresnek, fontosnak tartják, hogy elmeséljék életük alakulását. Sokuknak már a gyerekét is tanítottam. A gyerekek szeretete mindig túllendít az élet nehézségein. Szép emlékként gondolok az éveken át megszervezett kézműves táborokra a zalai Szócén, vagy a csurgói általános iskolánál, vagy éppen a Szabadidő Pincénél, ami a Csurgói Művészeti Egyesület keretein belül szerveződött.

Sok gyereket tanítottál, sokuknak te is segítettél a továbbhaladásban.

- Igen. Az évek során több tanítvánnyal külön is foglalkoztam. Az eredményük nem csak az én érdemem. Most is volt és jövőre is lesz olyan, akinek segítetek felkészülni a sikeres felvételihez.

Van más hobbid a festésen kívül?

- Az olvasás az egyik legkedvesebb időtöltésem. Ilyenkor megszűnik a világ és csak a könyv cselekménye számít. A másik kedvenc a kirándulás. Szeretek új tájakat, városokat felfedezni Magyarországon és külföldön is. A színházba járás is kikapcsol és élményt nyújt. De itt helyben, a barátaimmal számos programon, rendezvényen veszünk részt, több klubnak is tagja vagyok. Jó egy közösséghez tartozni. Rendszeresen tornázom, sétálok, amit a szívműtétem után nagyon fontosnak tartok. A betegséget is próbáltam pozitívan felfogni, ami sokat segített a gyógyulásban. Az állatokat is nagyon szeretem, de a kerttel, a virágokkal is szeretek foglalkozni.

Milyen érzéseket váltott ki belőled, amikor felkértek a naptárban való szereplésre és a kiállításra?

- Nagyon meglepődtem! De nagyon jó érzéssel töltött el.

Hogyan válogattad össze a kiállítás képeit?

- A meglevő képek mellé vissza kellett kérnem az elajándékozott képeimet, de festenem kellett újakat is. Úgyhogy muszáj volt összeszednem magam!

Nyugdíjasként, erre is több idő maradt.

- Hát tudod, a nyugdíjasokról azt mondják, hogy nekik van a legkevesebb ideje! A nyugdíjas

sem mire nem ér rá! Itt a kert, a háztartás, anyukám...munkával telnek a napok. Bár most nem kell hat órákor kelnem, ráérek egy kicsit tovább pihenni, de minden napra jut valami.

Nem hiányzik az iskola?

- Eleinte nagyon nehéz volt megszokni...nagyon hiányzott. Most már nem fáj a szívem. Úgy gondolom, már kialakult a

nyugdíjas életem rendje.

Milyen visszajelzéseket kaptál a kiállításod után?

- Akikkel találkoztam, beszéltem, mindenki pozitív visszajelzéseket adott. És nagyon örültem, hogy ennyien kíváncsiak voltak a munkáimra.

Kora este, a teraszon, mentás hűsítőt kortyolgatva beszélget-

tük. Mellettünk a kert összehajló gyümölcsfái, látványuk, szinte közjük csalogat. Tanítványam voltam „Kati nénié”, kisiskolásként példaként tekintettem rá, lelkesedése akkor is, most is magával ragadott. Kedvessége, szerénysége, azóta sem változott. Őt így ismerik a csurgói emberek. Egész élete méltó a pedagógus hivatáshoz.

BV

Csurgói származású az idei év francia műfordítója

Gulyás Adrienn egyetemi oktató, műfordító

A hazai műfordítók egyik legnagyobb elismerését, a Szekeres György Műfordítói Éremet Gulyás Adrienn vehette át 2018. április 9-én a Magyar Tudományos Akadémián. A díjazott fiatal kora ellenére tucatnyi regényt, két drámát, számos tanulmányt fordított franciából magyarra. A francia nyelvet nyolc éves korától tanulja.

Amikor általános iskolás voltam, még az orosz volt a kötelező nyelv. Édesanyám szeretne volna, ha egy nyugat-európai nyelvet is beszélek. Így kerültem nyolc évesen a Csurgón jól ismert és elismert franciatanárhoz, Varga Jánosné Kreszán Anához, aki sajnos már nincs közöttünk. Gimnazista koromban a nagykanizsai Fodor Gyuláné Koller Zsuzsánna lett a mesterem. Az ő lelkesedésüknek és szaktudásuknak köszönhetem a francia nyelv iránti, azóta is töretlen szeretetemet.

A nagykanizsai Batthyány Gimnázium tanulójaként már

harmadikos korában az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen elért 6. helyezéssel biztosította az egyetemi felvételijét.

Az OKTV után egyenes út vezetett az ELTE francia szakára. Az Eötvös Collegium diákjaként ismerkedtem meg fordító-mesteremmel, Bognár Róberttel, ő indított el a műfordítói pályán és szerettette meg velem ezt a mesterséget. A francia kormány ösztöndíjaival aztán a párizsi René Descartes Egyetemen doktoráltam nyelvészetből, és az egyetemi évek alatt már jelentek meg fordításaim.

Sok modern szerzőt ültetett magyarra, így a Nobel-díjas Patrick Modiano két regényét és a Goncourt-díjas Marie Ndiaye Három erős nő című portréregényeit. Milyen érzés híres írókat fordítani?

A szépírók renoméja kétségtelenül összefügg a szövegeik minőségével, tehát a jó írókat jó fordítani. De minden szöveg kihívás a fordítóknak, és min-

den szöveg máshogy nehéz. A Modiano-szövegek például az egyszerűségükönél fogva nehezek. Egyszerű, egyenletes lüktetésű mondatok lírai felhangokkal. E mögé a zavarbaejtően sima, dísztelen kulcsin mögé rejti Modiano a mondanivalóját az élet céltalanságáról és az emberi magányról. Őt például nagyon szeretem fordítani.

Az Osiris-diákkönyvtárban megjelent Gargantua és Pantagruel két kötetével az öt évszázaddal korábban élt Rabelais-hoz, a francia szépprózai nyelv megteremtőjéhez fordult. Azt is mondják, hogy egészen Victor Hugóig ő volt a legszínesebb nyelvezetű francia író. Gondolatai szállóigévé váltak. Több művét még nem fordították le magyarra. Nyelvileg, stilisztikailag nem könnyű megtalálni az eredeti különösségek magyar változatát. A két kötetet elismeréssel fogadták.

Rabelais nyelvteremtő zseni volt. Fordítását a nyelvi lelemények és a humor fordításán túl nehezítette, hogy szövege közel ötszáz éves, és ötszáz év alatt rengeteget változott mind a francia nyelvtan, mind a szavak jelentése. A legnehezebb feladat itt a szöveg értelmének felfejtése volt. A szakma valóban elismeréssel fogadta a fordításaimat – ezt bizonyítja a Szekeres György Műfordítói Érem is –, de nem tudom, hogy a nagyközönség mennyire ismeri a létezésüket. Mindenesetre ajánlom az olvasók figyelmébe

ennek a rendhagyó reneszánsz szerzőnek a műveit.

Jelenleg a Károli Gáspár Református Egyetemen dolgozik. Kapcsolatban van az ottani munkája a fordítással?

- Igen, abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az egyetemi oktatói munkám kapcsolódik a fordításhoz, az íráshoz, a szövegekhez. Eszszéírást, szak- és műfordítást oktatok az anglisztikán és az Egyetem szakfordítói szakirányú továbbképzésén. A tanítás és az oktatás is az átadásról, a közvetítésről szól, és ebben az átadó szerepben otthon érzem magam.

Szívesen jön Csurgóra, most is otthon érzi magát, az emberek szívesen, ismerősként fogadják. Egykori diáktársaknak mindig segít.

Sokat adott a vidéki gyermekkor, a természet közelsége, a felmenőim, akikre büszke vagyok. Az az egyszerűség, bölcsesség és szeretet, amely őket jellemezte, kijelölte nekem a súlypontokat az életben. Ezt a mintát szeretném továbbadni a fiamnak is. A segítségnyújtás – valószínűleg mert az emberek ismerik egymást és közel laknak egymáshoz –, tapasztalatom szerint jobban működik vidéken, mint a nagyvárosban. Néha egy tál gyümölcs is sokat számít. Bár nem tekintek magamra aktív, közösségformáló emberként, jó érzés tartozni valahova.

HJ

Házak és lakóik - Csokonai utca 18.

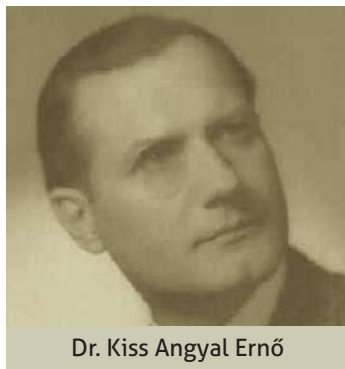
Dr. Kiss Angyal Ernő és a Czencz család egykori lakóháza

A Csokonai utca 1969-ben. Balról a második a 18-as számú ház.
(Csurgó Város Helytörténeti Gyűjtemény fotógyűjteménye, leltári szám: 359.)

A ház ma már sajnos nem áll. Egykori helyét már csak a híres lakója, Dr. Kiss Angyal Ernő tiszteletére állított emléktábla jelzi. Pedig a ház több mint 100 évig szolgálta egykori lakóit és újkori bölcsődéseit és óvodáit.

A házat eredetileg Angyal Guido István, gimnáziumi tanár építtette 1906-ban Bója László tervei alapján. A négyszobás, minden igényt kielégítő nagypolgári lakóház szépen kiemel-

Dr. Kiss Angyal Ernő

kedett az utcában akkor még inkább csak paraszti stílusjegyeket viselő házak sorából. Itt nevelkedett Angyal Guido István, gimnáziumi tanár fia, a neves nótaszerző, szolgabíró, Dr. Kiss Angyal Ernő (1899-1968), kinek születési neve: Engl Ernő

József volt. Apja eredeti családi nevüket 1903-ban Angyalra változtatta. Majd 1930-ban Kiss István örökbe fogadta, így felvette örökbefogadója nevét is.

A gimnáziumot Csurgón, a jogot Budapesten elvégezve Somogy vármegye szolgálatába állott és a húszas években szolgabíró volt Csurgón és Nagyatádon. 1928-ban került Kaposvárra, ahol főszolgabírónak, majd 1940-ben a megyegyűlés másodfőjegyzőjének választják meg.

1937-ben a kaposvári cigányzenészek egyesületének díszelnökeként írta meg legismertebb „Jaj, de szép kék szeme van magának...” és a „Cudar világ...” című nótáit. Cigánygróf című operettjét a kaposvári színház díszelőadásán mutatták be. Egykori kaposvári lakóházán is dísz tábla őrzi az emléket.

Később a ház a bőrgyáros Czencz Lajos és családja birtokába került.

A Czencz testvérek Lajos és Béla Csurgóra kerüléséről nincs pontos adat. Annyi azonban bizonyos, hogy az 1924-es le-

írások Somogy Csurgói Bőrgyár Részvénytársaság néven már említik a tulajdonukat képező céget. A Csurgói Járási Ipartestület pedig 1927-es megalapításakor elnökének Czencz Béla bőrgyárost választotta meg.

A bőrgyár, a bőrfeldolgozás nagy vízigénye miatt, a mai Béke u. 3. szám alatt működött,

Czencz Béla esküvői képén, (ő áll a menyasszony mögött), jobbról a második Czencz Lajos.

a Nagyarok, mai nevén Máriás patak partján.

Az üzemben eleinte 6-10, majd később már 20 munkást is foglalkoztattak, akik havonta, szezonról függően 30-40 bört dolgoztak fel.

A nyers, főként marhabőrt

elsősorban a környékbeli hentesektől vásárolták fel, majd kidolgozás után részben lábbeli, illetve lószerszám és nyereg bőrként értékesítették elsősorban nagy tételben. Czencz Béla a gyári munkát irányította, míg a Csokonai u. 18-ban lakó testvére Czencz Lajos a Csokonai u. 12. sz. alatt volt üzletben árusította a különféle módokon feldolgozott bőrt, melyeket elsősorban a helyi és környékbeli kisiparosok, cipészek, csizmadiák, lószerszámkészítők vásároltak fel.

Testvérük Czencz Rózsa férje, Rozmanith Lajos szintén egy nagyobb bőrgyárat működtetett Marcaliban.

Czencz Lajos és felesége, Aigner Kornélia két leányukkal több évtizedig laktak a Csokonai u. 18. szám alatt. 1945-ben fele lakásukat kisajátítva egy kisgyermekes családot is betelepítettek a házukba.

A Czencz család, miután gyárukat és üzletüket államosították 1949-ben Hévízre költözött. A házban ezután hosszú ideig bölcsőde, majd óvoda

működött.

A modern építkezés térkövetelésének áldozatul esve a ház a közelmúltban lebontásra került, melynek helyét ma már csak híres lakójának emléktáblája őrzi.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Hogyan készülünk az iskolára?

Az iskola kezdése gyerekeknek és szülőknek egyaránt kihívás. Biztos sok leendő elsős anyukája és apukája szorong, hiszen lassan egy hónap múlva megkezdődik az új tanév. A reggelente, mikor a gyerek belép majd az iskolába, a szülő egy pillanatra egyedül marad gondolataival. Vajon milyen napja lesz? Mindent bepakoltam-e amire szüksége van? Elég érett-e, hogy végig ülje a tanórákat? Lesznek-e barátai? Mi lesz veled egyedül? Meg tud-e felelni a követelményeknek? Látni fogom-e, ha valami baj van? – érkeznek egymás után az újabb és újabb kérdések. Mi lesz, ha nem bír ki 45 percet ülni? Mi lesz, ha rosszkodik? Lemarad? Túl okos! Túl fejlett! Le fog maradni! Unatkozni fog! – biztos, hogy mindannyiunk fejében időről időre felbukkannak ilyen és ehhez hasonló gondolatok, s nincs is ezzel semmi baj, aggódunk érte!

Ahhoz, hogy a gyermekeknek a lehető legkönnyebb legyen az átállás, a szülőknek mindenképpen fel kell készíteni az iskolakezdésre őket, de nem mindegy, hogy hogyan!

- Ne „rémisztgessük” a gyereket az iskolával! „Az iskolában nem játszhat majd annyit.” „Majd ott megtanulod...” – ezek és az ehhez hasonló mondatok könnyen elbizonytalaníthatják a gyerekeket, esetleg félelemérzetet okozhatnak bennük, ezért kerüljük az efféle, negatív érzéseket, esetleg szorongást kiváltó figyelmeztetéseket.

- Ne hasonlítsuk! Testvérhez, szülőhöz, barátjához... Minden gyerek egyedi, mindenkinek a saját útját kell járnia!

- Meséljünk spontán az iskoláról! Jó ötlet a saját iskolaéveinkről beszélni, hiszen a gyermek így meggyőződhet róla, hogy egyszer mi is átéltük azt, ami rá vár. A történetekben és az iskoláról szóló beszélgetésekben inkább az iskolába járás pozitív oldalait domborítsuk ki. Például azt, hogy

mennyi új és érdekes dolgot tanulhat meg és próbálhat ki, hogy mi mindenre lesz majd képes, miután megtanult olvasni és számolni, hogy mennyi új gyereket ismerhet meg, és mennyivel önállóbbá válik majd.

- Válaszoljunk őszintén, ha elkezdnek kérdezősködni az iskoláról! Ilyenkor mindig az igazat kell válaszolni nekik, hiszen a rájuk váró feladatokat és elvárásokat akkor sem kerülhetik ki, ha elhallgatjuk előlük őket.

- Vonjuk be az előkészületekbe a kicsiket! Az iskolára hangolódásban sokat segíthet, ha a gyermek aktívan részt vesz az iskolakezdéshez szükséges teendőkből (pl. füzetcsomagolás, vignetta ragasztás). A felkészülésnek szintén fontos állomása a tanszerek vásárlása. Hagyjuk meg ennek a kissé rituális voltát, és ha van rá lehetőségünk, akkor engedjük a gyermeknek kiválasztani az iskolatáskát, tolltartót, tornaszákot.

- Kifejezetten hasznos, ha engedjük őket sokat a friss levegőn mozogni, kirándulni, sportolni és a többi gyerekkel játszani. Sok szülő nem tudja, hogy a mozgás hatására fejlődnek azok az idegpályák az agyban, melyek elősegítik a tanulási folyamatokat.

- Ne tanítsuk meg olvasni az iskolakezdés előtt! Ez a tanító nénik dolga! Gyermekeknek nem ettől fog jobban menni a tanulás!

- Ne várjunk csodákat a gyermekektől! Amikor elkezdődik az iskola, fontos, hogy a szülő reális elvárásokat támasszon gyermeke felé. Dicsérjük rendszeresen gyermekünk erőfeszítéseit, eredményeit, ugyanakkor a hibáira is mindig figyelmeztessük, de ne hangsúlyozzuk azokat. Ami nagyon fontos, hogy ne azt érezze a gyermek, hogy a szülői szeretet és elfogadás a teljesítményétől függ.

- Mindig beszéljünk az iskolában történetekről. Várjunk, egy kicsit, hogy ő kezdjen el mesélni. Ha ez nem megy magától, kérdezzünk!

- Az egész napos iskolában a házi feladatokat megoldják a gyerekek a napköziben, de ha kell még otthon idő a gyakorlásra, azt igyekezzünk a minimálisan szükséges időtartamra csökkenteni, hogy még kellő mennyiségű idejük maradjon a játékra, így nem fogják teherként megélni a tanulást.

- Megfelelő napi rutin kialakításával

gyermekünknek nem kerül különösebb erőfeszítésébe megtenni bizonyos dolgokat, így több energiája marad figyelni, tanulni. Az optimális napi rutin része a korai fekvés, kipihent ébredés, a másnapi felszerelés összepakolása, az otthoni tanulási szokások kialakítása. Jó észben tartani, az első osztályos gyermek most kezdi kialakítani szokásait az elkövetkezendő 12 évre!

- Az első iskolás években alakul ki a tanulási stílus, azaz egy a diákra jellemző módszer, amivel a legkönnyebben sajátítja el a tananyagot. Érdemes kísérletezni a tanulási technikákkal, hogy minél hamarabb ráérezzen a gyermekünk a saját tanulási stílusára.

- Vonjuk be a gyereket az iskolai készülődésbe! A ceruzahegyezésben, bepakolásban már első osztályos gyermekek is részt vehetnek, ezzel az önállóságukat is támogathatjuk.

- Jó ha, számítunk rá, hogy átmenetileg változásokat tapasztalhatunk gyermekünk viselkedésében. Az addig cserfes fiatal szótlanná válhat, előfordulhat, hogy nehezebben búcsúzik el, húzza az időt iskolába induláskor, akár már este is vonakodik lefeküdni, hasfájásra panaszkodik. Megértéssel pár hét alatt ezek a változások rendeződnek, ha elfogadjuk és el is mondjuk a gyermeknek, hogy lehetnek negatív érzelmei az iskolával kapcsolatban.

Mi szülők pedig bízzunk gyermekünkben!

És bízzunk magunkban is! Annyira, hogy még az iskolakapuban is érezzük: „Elég jó szülő vagyok.”

BV

Forrás:

Daruné Oláh Dorottya: Gyerekevelés a hétköznapokban, iskoláskori problémák in.: http://www.pszichoszoba.hu/gyerekneveles_a_hetkoznapokban/hogyan-segitsuk-elso-osztalyos-gyermekunket/
<https://www.ridikul.hu/2016/08/13/gyerek-iskolakezdes-felkeszites/#>
 Máténé Áfra Viktória: Oviból a suliba – készüljünk fel az iskolakezdésre in.: <http://www.koloknet.hu/szulo-es-gyerekneveles/ovibol-suliba-keszuljunk-fel-az-iskolakezdesre/>

A GYERMEK AZ ELSŐ

**Tavaly már több mint 100 ezren
vettek részt az Erzsébet-táborokban,
a program idén is folytatódik.**

ERZSÉBET TÁBOROK

Készült az Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekéért Alapítvány
és Magyarország Kormánya megbízásából.

EGY KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ

SERTÉSHÚS

MINDEN

ÍZÉBEN

KÜLÖNLEGES

KÉSZÜLT MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
ÉS AZ AGRÁRMARKETING CENTRUM
MEGBÍZÁSÁBÓL

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**INTÉZZE EGYSZERŰEN ADÓÜGYEIT ÉS REGISZTRÁLJON AZ
[ONLINESZAMLA.NAV.GOV.HU](https://onlineszamla.nav.gov.hu) OLDALON!**

**HA NEM RENDELKEZIK MEGFELELŐ SZÁMLÁZÓ PROGRAMMAL,
HASZNÁLJA A NAV INGYENES **ONLINE SZÁMLÁZÓJÁT!****

A tájékoztatás nem teljes körű, részletek az onlineszamla.nav.gov.hu oldalon.